

PÄIJÄT-HÄMEEN SEUDULLINEN TILANNEKUVA

YHTEENVETO SIVISTYSJOHTAJIEN OHJAUSRYHMÄ, toukokuu 2025

1. Vanhemmuuden haasteet ja tukeminen

- Vanhemmuuden merkitys ja haasteet sekä tarve tukea vanhempia ja vahvistaa vanhempien roolia. Rajojen asettaminen koetaan puutteelliseksi. Vastuuta perusasioiden hoitamisesta siirretään varhaiskasvatukselle ja perusopetukselle. Lasten ja nuorten suuri aikuisen huomion tarve. Palveluiden tarpeen ja tarjonnan kohtaaminen sekä oikea-aikaisuuden ja saavutettavuuden vahvistaminen. Lasten kohtaama fyysinen väkivalta vanhempien taholta (kouluterveyskysely 2023: Päijät-Häme 4. ja 5. luokkalaisista 17 %, 8. ja 9. luokkalaisista 13 %, kouluterveyskysely 2025: Päijät-Häme 4. ja 5. lk 16 %, 8. ja 9. lk 12 %).

2. Lasten ja nuorten terveelliset elintavat

- Lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvät haasteet, kuten käyttäytymisen haasteet, liikkumattomuus ja elintavat (uni, ravitsemus, liikunta, päihteiden ja netin käyttö, pelaaminen, harrastukset).

3. Lasten ja nuorten eriarvioistuminen

- Taloudelliset haasteet ja huono-osaisuus perheissä. Ongelmien ja haasteiden kasaantuminen samoihin perheisiin. Tämä vaikuttaa lasten ja nuorten eriarvoistumiseen ja hyvinvointiin.

4. Mielen hyvinvointi

- Tunne-elämän haasteet ja yksinäisyys. Kouluakäymättömyys ja poissaolot sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen pulmat.
- Mielenterveyspalveluiden saatavuus ja saavutettavuus sekä mielenterveysongelmien hoito.
- Toimintakulttuurin kehittäminen lapsia ja nuoria kohtaavaan ja osallistavaan suuntaan.

5. Sosiaalisen median ja digilaitteiden vaikutukset

- Sosiaalisen median ja digilaitteiden runsas käyttö ja ruutuaika sekä niiden vaikutukset lasten ja nuorten hyvinvointiin. Lasten ja nuorten ikätasolleen poikkeava käyttäytyminen, kuten seksuaalisesti väritty kielenkäyttö alakoulussa ja heikko itsesäätely.

